

al teu costat, són pastilles de café amb llet. Mai les alabances són tan merescudes com les que a tu es dirigeixin. Ets el *summum*, el *no va más*, el *Non Plus Ultra!* Però escolta, per favor, no toquis tants balls de rams! En aquest aspecte ets insuportable. Cada *tarari* ens costa dugues pessetes! I creume, cornetí del meu cor, els temps estan molt malament. Hi ha molts sense feina, els monàrquics conspiren, la pesseta baixa... Jo t'ho demano: No toquis tants balls de rams ni ens facis tants obsequis!

Evidentment el món evoluciona. Podeu pujar-hi de peus i fins si voleu baixar-hi de cap. Avui no és igual que fa cinc anys. Aquesta evolució havia de fer-se sentir forçosament en l'envelat. No hi ha cap raó perquè es mantingués al marge de les reformes que continuament tot ho trasbalsen. On hem vist millor aquesta evolució és en els balls de rams. Abans, el ram era el què el seu nom indica: un

ram, res més que un ram; un xic esquifit, això sí, però un ram a la fi. Avui, del ram d'ahir ja no en queda res. Veureu que els joves a la balladora li porten un estoig de manicura, una ampolleta d'essència, un urbà de celuloide, un mocador de butxaca... Coses petites, insubstancials; coses que, fora d'aquell moment, no tenen cap utilitat. Aquest any sembla que veurem grans reformes en aquest aspecte. Diuen que hi ha la intenció de donar, pels balls de rams, una butifarreta negra. Jo, francament, no puc menys que aplaudir la idea. Ja era hora de que es pensés en coses més pràctiques i de més nutrició. Bé està el romanticisme, però una butifarra del greixet, no diguin...

Sembla un dependent d'una ferreteria, veritat? Doncs, no, senyors. Aquest bon minyó, amb aquest reguitzell de cassoles, és el feliç mortal que ha aconseguit ballar la toia. I quina toia! És el resultat lògic de la renovació de que abans parlavem. Ja s'han acabat aquelles toies anacròniques com una figura de guix amb un rellotge eternament parat! Des d'ara amb els balls de rams ens alimentarem i amb les toies pararem el niu d'amor per si el dia de demà ens volem casar. Perquè generalment el que compra una «toia» és que està fins el cap d'amunt i

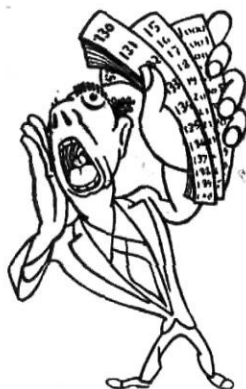
prova aquesta gentilesa per a fer caure la balança de ja seva banda. A més, com que en els envelats hi ha el propòsit cada any de variar, si aquest any ella no li dona el sí, potser li donarà l'any següent, quan el nostre home li fassi ofrena de la toia, que tan podrà ésser un parell de balancins com una reproducció litogràfica de «La entrega de las llaves de Granada».

Pobres mares! Són la eterna víctima. Si n'han de tenir de paciència! Però, què hi farem? Com que tot es fa a fi de bé... Alabat sigui Déu! Mentre la noia balla, elles s'avorreixen, i de tant en tant hi fan petar una becaïneteta. Si algun jove, després de ballar, acompanya la noia i s'està enraonant un xic amb ella, la mare dissimula i fa com si no hi fos. La qüestió és

no destorbar. Després de la mitja part, ja no pot més. Ha anat tot el dia tan atrafegada, que el cansament la rendeix. Prou obre els ulls, però aquests s'obstinen en tancar-se. És un sofriment, creieu-ho. Tan sols té un moment d'alegria, i encara és completament íntima. Acabat el ball, en sortir de l'envelat, la filla va al davant i ella al darrera, carregada amb tots els presents que li han fet a la noia. Llavors sí que disfruta! Com que totes les mares fan igual, va comparant els objectes que ella porta amb els que porten les veïnes i conegudes. Si en té més que no elles, és llavors que el goig d'ésser mare d'aquell bé-de-Déu se li reflexa en la cara.

—I, doncs, què es creien?

¿Qui és que no coneix el miracle dels pans i dels peixos? Ningú. Tot-hom sap que Jesús va multiplicar-los de tal manera, que tot un poble en pogué menjar i treure's la gana que de temps ha l'emmagria. Doncs bé; aquest miracle, comparat amb el que cada any es repeteix en els envelats, no és res. L'home que ven els números per a rifar la toia, és un Mesies de segona o tercera categoria. Esgargamejant-se, us fa saber que són els últims

números que queden; que ja s'han acabat, i que si no us doneu pressa us quedareu sense. I així que ha desaparegut un plec de tires, talment com per art del dimoni en surten de noves i, oh, miracle, també són els últims. I quan s'han acabat aquests últims en surten d'altres i així sempre. Fins que ja tip de fer miracles i de vendre els últims, ven els primers.

Pobrets!, aquests que subhasten els últims números fan una mala fi: tots acaben tísics del coll o patint de la melsa!

Aixafat, rebotat, mort de son, es deixa caure a la primera cadira que troba. Ja no pot més! Tres dies de ballar, tarda i nit, l'han desmanegat del tot. No té ni esma per despullar-se i ficar-se al llit. Allà assegut, els braços li cauen man-

drosament al costat i el cap se li ha ajegut damunt del pit. La clenxa, abans recta com una vida honrada, se li ha desfet i ja no queda rastre d'allò que va ésser. Si el punxessin no se'n sentiria. S'ha tornat mesell. Aquesta insensibilitat és tan gran, que ja no es recorda que els peus li fan un dolor inquisitorial. Pobres peus! S'han marcat tota classe de punts, des dels suaus del vals lent, fins els esbojarrats del vals jota. No els ha deixat en repòs ni un moment, i ara ells es vengen i comencen a inflar-se, a inflar-se... tant, que sembla que ell els infla amb els esbufecs que fa. Però ell no té esmena. Diu sempre: que ve tornarà a ballar, com si res hagués passat. I així sempre: ballar fins a rebotar-se, descansar i tornem-hi! Perdonem-lo: està en l'encís dels divuit anys.

ESCOBAR

(Dibuixos de l'autor)